

1. Yleistä ehdotuksesta ja sen tavoitteista

On hyvä, että rahoitukseen vaikuttavat tekijät käydään läpi mahdollisimman kattavasti. Tärkeimpänä on huomioitava, että rahoituksen määräytyminen on oikeudenmukainen ja oikeisiin tietoihin perustuva niin kuntien kuin hyvinvointialueiden näkökulmasta.

2. Huomioon otettavat erät

Huomioitavat erät voidaan katsoa tasapuolisiksi, kunhan huomioidaan se että sote-palveluiden tuottamisessa on ollut useita eri malleja ennen uudistuksen toteuttamista. Myös sote-kuntayhtymien rahoitusmallit olisi huomioitava. Onko kuntayhtymän laskutus ollut suoritusperusteista vai esimerkiksi asukasmäärien määrittelemään kuntien maksuosuutta määrättäessä. Myös se tulisi huomioida onko kuntayhtymän tulos tasattu vuosittain nollassa vai onko kertyneitä yli- tai alijäämiä kerrytetty kuntayhtymän taseeseen.

3. Onko mahdollisesti jokin muu merkittävästi laskelmia vääristävä erä?

Huomioitavaksi tulee ottaa pidemmän ajanjakson (4 vuotta) tarkastelu kuntayhtymien mahdollisista jo toteutetuista palkkaharmonisoinneista ja niistä aiheutuneet kerrannaisvaikutukset tulee huomioida.

On huomioitava, jos kuntayhtymän taseeseen on tehty viime vuosina isoja rakentamisinvestointeja tai on suoritettu rakennusten purkamisia kuntayhtymien rahoittamana. On myös huomioitava mahdolliset alaskirjaukset kuntayhtymän taseessa olleista rakennuksista, jos rakennusten purkamisia on tehty viime vuosina. Nämä varallisuus erät on tarkasteltava investointien ja poistojen osalta kuntayhtymissä ja sitä kautta syntyneissä kuntien maksuosuuden korotuksissa. Uudet rakennukset kuten keskussairaalinvestoinnit näkyvät kuntayhtymän kasvaneina poistoina.

4. Vaikutuksen merkittävyyden arviointi

30 euroa asukasta kohti on hyvä määritelmä merkittävän rahoituksen vääristymän määritelmänä ja kynnyksenä kulu/tuloerän määrittelyyn.

5. Menettely

Hyväksytyihin tilinpäätöstietoihin perustuvat määritykset ovat oikea menettely. Kunnat ja kuntayhtymät tulee velvoittaa tietojen/lisätietojen antoon pyydetessä myös esimerkiksi kuntayhtymän osalta kuntien suuntaan. Kunnille ja kuntayhtymille on jätettävä mahdollisuus ilmoittaa riittävän laajasti ja kattavasti myös tietoja, jotka koskevat vain tiettyä aluetta tai vähäistä määrää kuntia. Nämä poikkeamat tulee huomioida rahoitusperusteissa.

6. Muita huomioita

Asian osalta pyydetään nopeaa mutta kunnolla tehtyä määrittelyä. Kuntien ja hyvinvointialueiden hyvän talouden hoidon perusasioita ovat oikeat ja riittävät tiedot tulevien vuosien tulopohjasta. Jatkuvasti muuttuvat ja isoja heilahtelu sisältävät tuloennusteet vaikeuttavat taloussuunnittelua ja saattavat aiheuttaa väärienlaisia päätöksiä sekä vääristynyttä tulevaisuuskuva.